

דברים (321)

שמעוררים את הציבור לתקן את מעשיהם ולשוב בתשובה שלימה על חטאיהם, ככתוב (דניאל יב, ג) "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד". מהו הדמיון בין מצדיקי הרבים לכוכבים אשר בָּשְׁלוּ הם נמשלו דוקא לכך? יש לומר שבשעת מעשה, הבריות אינן מכירות בחשיבות פעלם של מצדיקי הרבים, ויש אף שלועגים להם ונדים בראשם, למראה צדקותם. ורק לאחר המעשה, כאשר אותם מצדיקי הרבים כבר אינם עוד, מתגלים ומתבררים מעשיהם הגדולים, אולם אז כבר אי אפשר להכיר להם טובה על זיכוי הרבים שלהם. בעבודה זו דומים מצדיקי הרבים לכוכבי מרום, הכוכבים קבועים במסלוליהם בכל עת, אף ביום הם מאירים וזוהרים, אלא שמחמת זוהר החמה, איש אינו מבחין בהם ואורם אינו ניכר. רק לאחר שמחשיך היום והחמה שוקעת, ניתן לראות את יופי זהרם. כך מצדיקי הרבים אורם מבהיק וזורח בעולם כולו, רק לאחר ששקעה שמשם.

ומתוך האור בשם ספר "פנים קדם"

ה' אֱלֹהֵיכֶם הִרְפָּה אֶתְכֶם וְהִנֵּכֶם הַיּוֹם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרֹב (א.ז.)

זה שאמר הכתוב: (תהלים ה. ח) "אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך" (דב"ר א. יא). מה ענין הפסוק שבתהלים לכאן? מובא בשם "אסיפת חכמים": איתא בספרי הקדמונים, שסגולה לעין הרע לומר פסוק: "אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך". וזהו שהביא המדרש פסוק זה על דברי משה שאמר: "ה' אלוקיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרב", שבהיותם רבים ככוכבי השמים צריכים לסגולה כנגד עין הרע.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

לא תִּפְּרִיּוּ פָּנִים בְּמִשְׁפָּט (א.ז.)

יש לפרש דהנה איתא באבות (א. ה): דכשיבואו בעלי דינין לפניך יהיו בעיניך כרשעים וכשיצאו ממך יהיו בעיניך כצדיקים שקבלו עליהן את הדין. ואמרו חז"ל (מגילה כח.): דאסור להסתכל בצלם דמות אדם רשע. וזה שנאמר לא תכירו פנים במשפט, שלא יסתכלו בפני בעלי הדין כיון שהם אז כרשעים, אבל רק במשפט, דוקא בעת המשפט, משא"כ לאחר שקבלו עליהם את הדין אז המה כצדיקים.

ספר "מקח טוב"

לא תגורו מפני איש פי המשפט לאלוקים (א.ז.)

פירוש: לא תגורו ולא תפחדו מפניו של איש, מפני מראהו וחזותו, שנראה לך כתקיף וגבור כל יכול, אל תפחדו ואל תרתעו מכל זה! ולפי זה, ביאר להפליא את פשר הסמיכות לפסוק "ט": "וַיִּסַּע מִחֶרֶב וַיְגַלְּף אֶת כָּל

אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל (א.א.)
החיד"א בספרו "חומת אנך" מביא לפרש, דאיתא בגמ' (ב"ב קס"ה.): הכל באבק לשון הרע, כי קשה מאוד להנצל מזה, וזאת רמז הכתוב: "אֵלֶּה" ראשי תיבות: א'בק ל'שון ה'רע, דברים אלו דיבר משה "אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל", כי כולם עלולים להכשל בזה, ויש להזהר מכך. ובזה פירשו הפסוק בתהלים (קז. מג): "מי חכם וישמר אלה ויתבוננו חסדי ה'", החכם שומר את עצמו אף באבק לשון הרע, שנרמז בתיבת "אלה" וע"י זה יזכה לראות חסדי ה'. מענין לענין, מעשה בא' מגדולי ישראל, שמתנגדיו הפיצו עליו שמועה, כי בני ביתו עוסקים במסחר שיש בו חשש אבק ריבית. כשהגיע א' הרבנים לבקרו, הגישו לפניו מאכל ומשקה בכלים נאים, אך היה מעט אבק על הכלים, אמר הרב: 'אבק ריבית', ענה המארח לעומתו: אין זה אלא אבק לשון הרע.

ספר "שיח הפרשה"

אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה (א.א.)

בספר "אור מלא" כתב רמז נפלא לסדר הפרשיות: "אֵלֶּה הַדְּבָרִים", כאשר המוכיח בא לומר לבני ישראל דברי תוכחה ודברים קשים, הנה צריך המוכיח להזהר שיהיו אמרותיו בענווה, לבל יתנשא ח"ו. ואלו יהיו אמרותיו של המוכיח האמיתי כאשר הוא בא לומר דברי תוכחה, "ואתחנן אל ה'", אני מתחנן ומתפלל אל הקב"ה "עקב", שאהיה בבחינת "עקב" שהיא ענווה, שלא יבוא ח"ו לידי התנשאות. ועיקר דברי התוכחה צריכים להיות "ראה", לראות ולהביא עם דבריו בלב ישראל, שיראו ויבינו אשר "שופטים", שיש דייק ושופט כל הארץ, שהכל מתנהג בהשגחה פרטית. ועצה טובה אל האדם "כי תצא", כי "תבוא", היינו, להסתכל בכל עת מאין באת ולאן אתה הולך, ולהתבונן ביום אשר "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלוקים", היינו, לפני מי אתה עתיד ליתן את הדין וחשבון. והמוכיח אומר, הנני מבקש מלפניך "וילך", גם כשאתם הולכים לבתיכם "האזינו", אל הדברים שאמרתי לפניכם, לקבל על עצמכם להתנהג כך, כאשר שמעתם ממני. ואז "וזאת הברכה", תהיה הברכה מופיעת לכל ישראל.

ספר "להתעורר באהבתך"

זוהר הכוכבים רק לעת חשכה

והנכם היום ככוכבי השמים לרב (א.י.)

עם ישראל נמשלים לכוכבי השמים, משום שכשם שהשמש והירח קיימים לעולם, כך הם יתקיימו לעולם. מתוך כלל ישראל, קיימת קבוצה מיוחדת, אשר נמשלה אף היא לכוכבים, הלא הם המצדיקי הרבים, שהם אלו

באותו מן לחשוב על המציה (cracker), על לחם עם דג מלוח וכו'. איזה חסד, הכל היה טעם אחר, זה החסד שעשו במדבר. ומתוך האור בשם רבי יעקב גלינסקי זצ"ל

הלכה: פינוי השלחן לאחר סעודה שלישית

האם מותר לפנות את השלוחן לאחר סעודה שלישית?

נפסק (שו"ע סימן שכ"ג ס"ו): מדיחים כלים לצורך היום, כגון שנשאר לו עדיין סעודה לאכול, אבל לאחר סעודה שלישית אין מדיחין. ועל פי זה יש לומר שהוא הדין שאסור לפנות את השולחן מהכלים שעליו, משום שעושה זאת לצורך מוצאי שבת, ויש בזה משום הכנה משבת לחול. אולם אם מפנה את השולחן מחמת שרוצה להמשיך לשבת ליד השולחן וללמוד או לשוח וכו', ואין זה נוח ונעים לשבת כך כאשר כלי האוכל ושיירי המזון מונחים עליו, מותר לפנותם, כיון שהוא לצורך שבת. (ס' רפ"ט במשנ"ב סק"א)

ספר "הליכות שבת" רב אופיר מלכה שליט"א

פתגם: טפיחה, חיוך, ומילה טובה הם הנוסחה לאחזה.

ספר "שמחלה"

חקירה: אין גט אחר מיתה

משום שבטל כח הבעל, משום שמת לא יכול להחיל דינים, או משום שהאשה כבר פנויה. (קובץ שיעורים ב"ב תקנב). ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: מקום יאה

יהודי נקלע לבית הכנסת, שבו מוכרים מקומות ישיבה במזרח לכל המרבה במחיר, מבלי לבדוק בטיבו של הקונה. הציץ וראה ליד כותל המזרח יושב אחד מבעלי העגלה שבעיר. שאל את אחד המתפללים: מה לבעל עגלה ולכותל המזרח? השיב הלה: אין תימה, המזרח מלא סוסים ונחוץ שם בעלי עגלה.

ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף נד)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, אביטל אורה בת אנאל אידה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, חיים מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, נסים בן אסתר, מרים בת עוזיא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עוזיא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזיל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'ולייט אסתר. אמיל חיים בן עוז עוזיה, לינה רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים.

פשר הסמיכות לפסוק 'ט': " וְנָסַע מִחֶרֶב וַיִּנְלַךְ אֶת כָּל הַמְּדַבֵּר הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַהוּא", ופירש רש"י: שהיו בו נחשים כקורות ועקרבים כקשתות, ולכאורה מהי השייכות בין פסוק זה, שבו משה רבינו מוסר לנו על מהלך המסע הגדול במדבר הגדול והנורא, לבין הצייוי "לא תגורו מִפְּנֵי אִישׁ", שמשעה מזהיר את דיני ומנהיגי ישראל? אלא, להודיעך שאם עברנו את המדבר הגדול והנורא הזה, שהיו נחשים כקורות ועקרבים כקשתות, ובעזרתו ובכוחו של ה' יתברך עברנו בו ללא מורא ופחד, בודאי שאין לפחד ולגור מפני אנשים תקיפים ואלימים, אפילו אם הם רוצים לנשוק כנחשים ולהטיל ארס כעקרבים, צוה הבורא: "לא תגורו מִפְּנֵי אִישׁ כִּי הַמְּשַׁפֵּט לְאֻלֻקִּים", ואלוקים נצב בעדת קל!

ספר "ושלל לא יחסר"

לעבור את כל הנסיונות ולהשאר חי

וְתִשְׁבוּ וְתִכְפּוּ (א. מה)

הגמרא אומרת (שבת דף קה:): כל המוריד דמעות על אדם כשר, הקדוש ברוך הוא סופרן ומניחן בבית גנזיו, וכו'. מה הפירוש 'אדם כשר'? שמענו על כך פירוש יפה. בבהמה מצאנו את המונח 'בהמה כשרה' ו'בהמה טריפה', שההבדל העיקרי ביניהן הוא, כידוע שהבהמה הכשרה חיה 12 חודשים, והטריפה לא. והנה 12 חודשים נכללות כל 4 עונות השנה, וגם 'אדם כשר', הוא אדם המסוגל 'לחיות' כל עונות השנה, דהיינו לעבור את כל הנסיונות של כל התקופות, ולהישאר 'חי' במובן הרוחני.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "עלינו לשבח"

וַיִּפֶן וַיִּנְסַע הַמְּדַבֵּר (ב, א)

דבר מופלא מצינו בכל הפרשת המסעות והחניות, והוא, שלא מוזכרת ולא פעם אחת האות ז. יש לבאר בדרך רמז. האות ז מורה מצד אחד על מספר ז. ומצד שני על כלי זיין. לפיכך יש לומר שהעדר האות ז מרמז על כך דבכל מסעותיהם בני ישראל לא נסעו בשבת כמבואר בתוספות (מנחות צה. ד"ה שמע), וכן מרמז על כך שבכל זמן היותם במדבר לא השתמשו בכלי זיין, כפי שמבואר בתרגום יונתן (לעיל כא, כד), שעם ישראל ערכו את מלחמותיהם בשם ה' והרגו בכך את אויביהם כמו בחרב. להתעדר באהבתך בשם ספר "אהבת תורה"

מצות צדקה ע"י הענקת טעם המן

זֶה אֶרְבָּעִים שָׁנָה ה' אֱלֹהֵיךָ עִמָּךְ לֹא חָסַרְתָּ דָבָר (ב, ז)

לכאורה יש לשאול על פסוק זה: מאחר שלא חסרו דבר, איך קיימו ישראל במדבר מצות צדקה? יש לומר: הלא אמרו, שישאל טעמו במן כל טעמים שבעולם, ובאורו, אם חשבת לטעום עוגה, היה טעם עוגה, עוגה עם גבינה, היתה עוגה עם גבינה, חשבת לחם עם דג מלוח, היה טעם לחם עם דג מלוח, אז, בבת אחת היה אפשר לטעום בסעודה עשרת מונים. והנה, היו בעם ישראל כאלו שכל השגתם היתה רק בלחם, באו וספרו להם שאפשר,

